

Jagić na podlagi Grškovičevega odlomka, ki so ga našli na Vrbniku in je sedaj svojina jugoslovanske akademije. Ta odlomek apostola obseza štiri pergamentne liste v mali četverki, pisanih z okroglo glagolico iz konca XII. stoletja. Na robu listov so opombe v bosenski cirilici iz konca XIII. stoletja. To dokazuje, da so rabili to glagolsko knjigo še v tej dōbi, tam kjer se je rabila bosenska cirilica, da so tedaj še na konci XIII. stoletja dobro poznali v Bosni glagolico, dasi jo je že bila izpodrinila cirilica. Ker so omenjene opombe v zvezi z grškim obredom, morala je biti knjiga urejena po tem obredu. In to ni brez pomena za domovino spomenikovo, zakaj iztočni obred ni nikoli sezal do hrvaškega severa.

Ta odlomek nam tudi pojasnjuje razvitek srbohrvaške redakcije glagolskih spomenikov. V dunajskih listih, kateri so iz iste dōbe, razvita je hrvaška redakcija že popolnoma; v Grškovičevem odlomku pa je najti še nekoliko sledu bolgarske starine, mimo nekaj primerov z *ѣ* tudi še *γ* in v jednem slučaju tudi še črko dzčlo. Dobro je opazil prof. Jagić, da ta razlika med severnim in južnim spomenikom iste redakcije ni morda znak večje starosti Grškovičevega odlomka, nego da se je srbohrvaška redakcija radi vpliva sosedne macedonske pismenosti konsolidirala nekoliko pozneje od severne, *αζτ'* *ε̇ογγ* v hrvaške; *ι* m. *γ* v zadnji se je sedaj samostalno razvil in ni prodril iz juga. Glagolska pismenost v Bosni, Hercegovini, Črni Gori, Stari Srbiji se je tedaj razvijala pod vplivom macedonske, v katero je v tej dōbi že v marsičem prodrila nova iztočna redakcija prevoda. V palaeografskem oziru ne stavi prof. Jagić tega odlomka v isto vrsto z najstarejšimi hrv. glagolskimi odlomki v ožjem zmyslu, ker je našel, da mu je več skupnega z macedonsko-bolgarsko glagolico nego s severno hrvaško.

Odlomek je tudi zanimljiv za zgodovino staroslovenskega prevoda apostola, zakaj ohranil je, kakor je to dokazal Jagić v svoji podrobni analizi teksta, mnogo starine in se v tem strinja z najstarejšimi teksti te vrste, dā, v marsičem jih celo preseza. O popravkih na podlagi latinskega teksta ni v njem sledu. — Natančneje ne morem tukaj razpravljati o koreniti Jagičevi filološki in jezikovni oceni tega spomenika in o vseh palaeografskih posebnostih, katere nam je razložil prof. Jagić tako temeljito, kakor le on umeje razpravljati o slovanski palaeografiji; na vse to tukaj samo opozarjam.

V. Oblak.

Prinos k Prešérnovemu tolmaču. Večkrat se cituje iz „Kërsta per Savici“ lepa antiteza „vna me se strāšni bōj, ne bōj, mesārsko klānje“. Toda ni mi znano, ali je kateri Prešérnovec izteknil, da se takšna antiteza čita že v Schillerjevi „Devici orleanski“, in sicer v popisu Raoulovem o prvi bitki device orleanske z Angleži (I. dej., 9. nast.): „Ein Schlachten war's, nicht eine Schlacht zu nennen!“. A Schillerjevi tolmači napominjajo, da se podobne antiteze nahajajo že v latinskih pisateljih, u. pr. v Liviji 4, 45 (»proelium« in »caedes«), 28, 16 (»pugna« in »trucidatio velut pecorum«); v Kurciji 4, 15 (»lamque non pugna, sed caedes erat«); v Tacitu, Hist. IV. 33 (»caedes... non proelium«).

V. B.

Gledališke novice. Smetanova „Prodana nevesta“ se je nedavno uprizorila tudi v Hamburgu in Bremenu ter dosegla velikanski uspeh. — Glinkova opera „Ruslan in Ljudmila“ se je pela v Peterburgu sedaj že tristokrat. — Fr. Ruth v Pragi je podaril 250.000 gld., da se zgradi drugo češko gledališče za preprosto ljudstvo. — Prva igralka našega gledališča gospa *Borštnikova* je minuli mesec z odličnim uspehom gostovala v Zagrebu kot „Dama s kamelijami“ in „Nora“. — Zagrebški rodoljubi so osnovali društvo prijateljev dramatiške umetnosti, kateremu namen je prav tisti kakor n. pr. ljubljanskemu gledališkemu društvu. — Znani hrvaški pisatelj *dr. Marijan Derenčin* je spisal novo

veselo igro „Opozicija na selu“. — Nedavno se je na zagrebškem odru igrala tragedija „Poslednji Zrinjski“, katero je spisal *H. Dragošič*. Kritika pravi, da je ta drama najboljše delo v novejši hrvaški književnosti. Pisatelj obdeluje novo dramo „Siget“.

Književnost v Bosni. Z novim letom je pričela deželna vlada v Sarajevu izdajati list: „Školski vjesnik. Stručni list zemaljske vlade za Bosnu i Hercegovinu. Urednik *Ljuboje Dlustuš*. Godišnja cijena sa poštarinom 2 for. a vr.“ Izhajal bo v mesečnih zvezkih po najmenj dve tiskani poli. Sodeč po vsebini prvih dveh zvezkov, ki jih imamo v roki, bode list dobro došel ne samo učiteljem, nego tudi ostalim naobražencem, zakaj objavljal bode vse nove obrte in izume, priobčeval znamenite literarne pojave v učenem svetu in beležil v popularno pisanih člankih obča vprašanja svetovne znanosti, katera imajo kakeršnokoli vrednost za narodno naobraženje. Članki so tiskani z latinico in cirilico po želji dotičnega pisatelja. Zajedno se bodo v tem listu objavljale vse naredbe, ki jih je že ali pa jih šele bode izdala vlada na polji šolske uprave. — Vsebina obeh zvezkov je kaj raznovrstna; med ostalimi članki je sosebnost zanimljiva razprava: „Školske prilike u Bosni i Hercegovini od okupacije do danas“, katero je napisal vladni svetnik *Ljuboje Dlustuš*, urednik temu listu. Razven tega čitamo v prvem zvezku: Dvie tri o krasopisu i pisanju u osnovnoj školi — Odgojenje — Stari Grci i uzgajanje u njih — Dackal — Crstice iz higijene — Nekoliko riječi o bakterijama i bacilima — Dopisi — Pedagoške mrvice — Listak — Ljetopis godine 1893. — Službeni dodatak —

Jezik listu je lep, in vlada si je z izdavanjem tega lista zaslužila veliko hvaležnost seosebno pri učiteljstvu.

— p. —

Znameniti grobovi. Dne 19. prosinca je umrl v Solunu *Ivan Stjepanović Jastrebov*, ruski konzul, ugleden prijatelj srbskega národa. Priobčil je več znamenitih del; seosebno znani so spisi „Podatki za zgodovino srbske cerkve“ (1879.), „Običaji in pesmi turških Srbov“ (1886.) in „Pisma turških Srbov“ (1889.).

Dne 12. svečana je umrl v Kajiri pianist in dirigent *Hans pl. Bülow* v 64. letu dóbe svoje. Trideset let je na Nemškem poleg Liszta in Wagnerja vladal glasbeni umetnosti, in takó so imena teh umetnikov nerazdružna, dasi so se sicer križali njih potje.

Lani smo poročali, da je voditelj lužiskih Srbov *Michal Hórnik* praznoval svojo šestdesetletnico in zajedno štiridesetletnico svojega književnega delovanja. Sloveči rodoljub je dne 23. svečana izdihnil svojo plemenito dušo. Njega smrt je prevelika izguba malemu lužiskemu národu.

† **Peter Bučar.** Dne 27. svečana je umrl na Mrežnici pri Karlovcu znani národni hrvaški pisatelj, župnik *Peter Bučar*. — Pokojnik se je porodil dne 27. velikega travna 1815. leta v Karlovcu ter se je za ilirske dobe oglašil v „Danici“ s svojimi pesmimi. — Pozneje je pisal za razne liste in časopise poučne in zabavne spise. — S svojimi povestimi: „Žepari“, „Na Ivanje“, „Zlatogrivo ždriebe“, „Jurjevo“, „Ne razvaljajte ptičjih gnezda“ je pokazal, kakó treba pisati za preprosti národ. Napisal je še: „Križevački top“, „Žena“, „Šta me briga“, „Nekoliko laži“ in dr. — Izdal je: „Selske pripoviesti“ in poljudno pisan „Put u Rim“. — Pokojnik je bil vzoren duhovnik in domoljub. —

— e. —

„Ljubljanski Zvon“

izhaja po 4 pole obsežen v veliki osmerki po jeden pot na mesec v zvezkih ter stoji vse leto 4 glđ. 60 kr., pol leta 2 glđ. 30., četrt leta 1 glđ. 15 kr.

Za vse neavstrijske dežele po 5 glđ. 60 kr. na leto.

Posamezni zvezki se dobivajo po 40 kr.

Izdajatelj **Janko Kersnik**. — Odgovorni urednik **dr. Ivan Tavčar**.

Upravništvo »Národna Tiskarna« Kongresni trg št. 12. v Ljubljani.

Tiska »Národna Tiskarna« v Ljubljani.